

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/3/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201332
Dátum vydania rozhodnutia: 10.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201332.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Jany Hatalovej PhD., v právnej veci navrhovateľky: S. J. G. M. I. N. Á. X. K. T. Á. , bytom X. X, X., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 10Sd/117/2015-43 zo dňa 17. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 10Sd/117/2015-43 zo dňa 17. októbra 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.11.2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým odporkyňa podľa § 70 a 71 zákona č. 461/2003 Z.z. (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne pobočky Košice zo dňa 12.10.2015 navrhovateľka nie je invalidná, pretože pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ktorí vo svojich posudkoch vyhodnotili zdravotné postihnutie navrhovateľky na základe objektívnych lekárskeho vyšetrení. Aj napriek predloženým lekárske správam a nálezom navrhovateľka v konaní pred súdom neuviedla žiadne nové (iné) skutočnosti, ktoré by neboli známe príslušným posudkovým lekárom pri vypracovaní posudkov a ktoré by mohli ich jednoznačné závery spochybniť. Zdravotné poškodenia navrhovateľky zistené lekárske vyšetreniami podľa platných posudkov posudkových lekárov neznižujú jej pracovnú schopnosť natoľko, aby bola invalidná. Podľa týchto posudkov pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav

pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí choroby podporného a pohybového aparátu zaradené do kapitoly XV., oddiel E, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení navrhovateľka má stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 25 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Zároveň za iné zdravotné postihnutie a to prieduškovú astmu a pravostrannú nodóznú strumu má percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšenú o 10 %, teda spolu v rozsahu 35 %. Navrhovateľka z uvedených dôvodov nie je invalidná podľa § 71 ods.1 zákona o sociálnom poistení, keď nespĺnila jednu zo základných podmienok pre priznanie invalidného dôchodku podľa § 70 ods.1 označeného zákona.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom namietala, že jej zdravotný stav je opäť zhoršený po ortopedickej stránke z dôvodu, že jej diagnóza je chronického pôvodu, čo znamená, že v rámci ortopedickej diagnózy už trpí dennodennými bolesťami a v súčasnej dobe je s týmto ochorením opäť PN od 11.11.2016. Jej ortopedická diagnóza sa bude len zhoršovať. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd rozhodol tak, že zruší napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila dôvody v ňom uvádzané, za neopodstatnené. Podľa jej názoru navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by záver prijatý v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasnosti a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Preto odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10.apríla 2018 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa napadnutým rozhodnutím rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok. Podkladom pre predmetné rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 12. októbra 2015, ktorý konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u nej sú choroba podporného a pohybového aparátu, dorzopatia, degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách zaradené do Kapitoly XV, oddiel E, položka, písmeno b/ odôvodňujúce mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25% (z rozsahu 20%-35%). Za ostatné zdravotné postihnutia - stredne ťažká bronchiálna astma, alergická nádcha, ekzém, pravostranná nodózna struma, migrenózna bolesť hlavy ustálil navýšenie percentuálnej miery poklesu o 10 % na celkovú mieru 35%. Podľa posudku invalidita nevznikla.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 25. januára 2016, ktorý po opätovnom zhodnotení dostupnej zdravotnej dokumentácie konštatoval, že nezmenil svoj záver a trvá na pôvodnom posúdení.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie pracovisko v Košice dňa 17. marca 2016, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov (CT mozgu z 3.3.2014, endokrinologického vyšetrenie z 24.10.2014, alergologické vyšetrenie z 5.12.2014 a 21.7.2015, fyziatrické vyšetrenie z 3.2.2015, neurologické vyšetrenie z 23.2.2015, 14.5.2015, 2.7.2017, pľúcne vyšetrenie z 1.10.2015) v obsažnom posudku ustálil rozhodujúce zdravotné postihnutie - chronické recidivujúce bolesti chrbtice zaradené do kapitoly XV., oddiel E, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4. zákona o sociálnom poistení, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 25 % a navýšením 10 % pre sporadicky liečenú prieduškovú astmu a uzlovitú strumu. Z obsahu posudku ďalej vyplýva, že navrhovateľka je dlhodobo nezamestnaná a v staršej anamnéze má opakované zápaly horných dýchacích ciest, viac rokov je sledovaná a liečená alergologickou ambulanciou pre prieduškovú astmu dobre kontrolovanú liečbou. V priebehu decembra 2014 a júla 2015 bola sporadicky vyšetrená alergológom. Funkčné vyšetrenie pľúc je bez obmedzenia pľúcnych funkcií. Veľmi sporadicky je sledovaná endokrinologickou ambulanciou pre uzlovitú strumu dobre kompenzovanú substituálnou liečbou. Viac rokov je liečená aj neurologickou ambulanciou pre bolesti chrbta, objektívny funkčný nález u navrhovateľky dokumentuje poruchu statodynamiky chrbtice bez trvalého koreňového podráždenia, bez motorického deficitu, bez poruchy citlivosti. Na RTG vyšetrení chrbtice sú prítomné len ľahké vekom podmienené degeneratívne zmeny bez potreby hospitalizačného preliečenia. Rehabilitačným lekárom bola vyšetrená len jednorazovo vo februári 2015. K opravnému prostriedku navrhovateľka predložila ortopedické vyšetrenie so záverom akútnej bolesti krčnej chrbtice. Navrhovateľka má plánovanú, na doporučenie ortopéda, rehabilitačnú liečbu a denzitometrické vyšetrenie.

Vzhľadom na ďalšiu navrhovateľkou predloženú lekársku správu z rehabilitačného vyšetrenia zo 6.5.2016 bol jej zdravotný stav posudzovaný pre účely doplnenia posudku na vyžiadanie súdu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, pracovisko Košice dňa 27. júna 2016. Podľa obsahu posudku toto funkčné vyšetrenie chrbtice nedokumentuje zhoršenie zdravotného stavu oproti

predchádzajúcim posudkom. V objektívnom funkčnom náleze je naďalej prítomná porucha statodynamiky chrbtice bez koreňového poškodenia, bez motorického deficitu s prítomnou svalovou dysbalanciou. Naďalej preto u navrhovateľky pretrvávajúce zdravotné postihnutie chronické recidivujúce bolesti chrbtice zaradené do kapitoly XV., oddiel E, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť oproti zdravej fyzickej osobe v rozsahu 25 % a navýšením o 10 % pre sporadicky liečenú prieduškovú astmu a uzlovitú strumu. Posudkový lekár ďalej zotrval na stanovisku, že ani jedno z uvedených ochorení nespĺňa posudkové kritéria invalidity a navrhovateľka je schopná administratívnych prác podľa dosiahnutého vzdelania. V závere posudkový lekár konštatoval, že invalidita u navrhovateľky nevznikla.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250i ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Námietky navrhovateľky uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa naznačujúce pochybnosti o náležitom posúdení jej nepriaznivého zdravotného stavu odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené aktuálne lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

Je potrebné tiež zdôrazniť, že súd prvého stupňa (potom čo navrhovateľka v čase posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásila, že predložila všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmavacieho konania predkladala ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov (potom čo bol jej zdravotný stav už predtým trikrát posudzovaný v správnom konaní) nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť.

Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy a vyhodnotili všetky ňou predložené lekárske správy a na vyžiadanie súdu zaujali stanovisko aj k dodatočne predloženým lekárske správam špecifikovaným v samotných posudkoch, na podklade ktorých posudkoví lekári v aktuálnom čase ustálili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím (t.j. takým, ktoré je najzávažnejšie a najvýraznejšie ovplyvňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) u nej je zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV., oddiel E, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., preto ich závery neboli spochybnené ani námietkami navrhovateľky vyjadrujúce jej subjektívny pocit nespokojnosti s takýmto posúdením.

Navrhovateľka ani podaným odvolaním nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutého rozhodnutia neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť umožňujúcu priznanie invalidity

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne opravnému prostriedku navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok .